XIII-ik évfolyam. 48-ik szám. Kőszeg, 1893. november 26-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyilttér sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

A mire rámutattak.

Polgármesterünk a legutóbb tartott városi közgyülésen, midőn *Jókai* Mór ünneplésérŏl volt szó, ajánlatba hozta, hogy a város közönsége szerezze meg a nagy iró jubileumán megjelenő összes munkáinak nemzeti kiadását. Azzal motiválta előterjesztését, hogy *Jókai* munkái alapját képeztetnék egy felállitandó városközségi n é p k ö n y v t á r-nak. A közgyülés tudvalevőleg nem volt hajlandó az ügybe belebocsátkozni, de — nem kételkedünk azon — bizonyára meghozta volna azt az áldozatot, ha ilyen népkönyvtár fölött már tényleg rendelkeznénk. Rendkivüli elfoglaltságunk miatt azonban az egyes körök nem gondolhattak még ilyenre, habár, mint arra a polgármester is rámutatott, el kellene az már nekünk is.

Az általános közmüvelődési eszközök között a művelt nyugaton kiváló helyet foglalnak el, a népkönyvtárak. Értjük ezalatt azokat a könyvtárakat, melyek a közönségnek csekély dijért rendelkezésére állanak s melyek a nagy állami vagy közkönyvtáraktól főleg abban különböznek, hogy egyrészt mindenki részére hozzáférhetők, másrészt pedig, hogy rendeltetésük nemcsak az, hogy a könyvtár olvasó helyiségül szolgál, hanem, hogy ki-ki ingyen kölcsön kap könyvet, melyet haza vihet elolvasásra.

A munkás, cseléd, iparos nem tölthet nappalát olvasással a könytárakban, könyvet pedig onnan ugyan nem kap. Ez teremtette meg a népkönyvtárak eszméjét. S a tapasztalat igazolja, mennyire beváltak ily népkönyvtárak, hol mindenki, hacsak egyénileg megbizható, ingyen kap könyvet az otthon való olvasásra. Biztositékul leteszi munka, vagy cselédkönyvét, vagy gazdájának jótállási nyilatkozatát, vagy bizonyos csekély pénzösszeget. S alig van eset reá, hogy a könyv elveszne vagy visszaélésre vetemednék valaki. Statisztikai adatok mutatják, mily óriási forgalmat közvetitenek ily népkönyvtárak. Egyes klassikusok művei, mint *Goethe*, *Schiller* ezer meg ezer ember kezén fordulnak meg évenként.

Felesleges lenne, bővebben utalni azon kiszámithatlan haszonra, melyet ily népkönyvtárak az általános művelődés, izlés s tovább képzés fejlesztése terén hajtanak. Kiemelni a népet az idegcsiklandó, erkölcsrontó s krajczáros regények légköréből, megismertetni vele a hazai irodalmat, megkedveltetni vele a nemzet iróit, fokozni a tudvágyat, egyszóval olvasó közönséget teremteni a nép rétegében — ez a népkönyvtárak nemes s nagy horderejü feladata.

Ha hajdanta valamely ország műveltségét a szappan fogyasztása mérvéhez kötöttük, ugy ma bizonyára azt kell mondanunk, hogy a mely nép többet olvas, annál műveltebb is az.

Minálunk pedig fájdalom, mentől kevesebbet olvasnak. Nem szólunk arról az ideges kapkodásról, melylyel nálunk a hirlapokat mindenki elnyelni igyekszik, de bátran állitjuk, hogy nemzeti irodalmunk, költőink, iróink, — az egy *Petőfit* s *Jókait* kivéve — még távolról sem hatoltak be ugy a nép rétegeibe, mint azt méltán megérdemelnék s a hogy azt más nemzeteknél látjuk. Oka ennek nemzetiségi viszonyainkban s az iskolázás hiányában van. A magyar könyvpiacz szük köre egyrészt, másrészt, az olvasóközönség csekély száma. Hiába! az olvasás, mint az önképzés általában iskolázásra szorul.

Szoktatni kell a népet olvasmányokra, az által, hogy megkönnyitjük a könyvekhez való hozzáférést; édesgetjük irodalmunkhoz, hogy azt vele megkedveltessük; végre szellemi szükségletévé fog válni, melyet kielégiteni önerejéből is igyekezni fog.

Ugy vagyunk vele, hogy a nép zöme még ma is a ponyvairodalomra van utalva.

Alapitsunk tehát népkönyvtárakat, a melyekben legyen a dij oly csekély, hogy a könyvtár igénybevétele még a szegény munkás, cseléd vagy iparos-segédre is lehetővé legyen téve.

Ha illetékes helyen mozgalmat inditanak ez ügy érdekében, bizonyosra vehetjük, hogy rövid idő alatt testté lesz az ige.

Elhagyott kisdedeink érdekében.

Most, hogy a lelenczkérdés, jobban mondva az elhagyott kisdedek ellátásának ügye ismét napi renden van, és reméljük le sem kerül, mig valami igazán hasznosat és czélszerüt nem teszünk érdekükben — jó lesz kissé szemügyre venni a dolgot, nehogy a közvelemény lelkiismerete ujolag néhány jóhangzásu körmondattal és látszolagos cselekedettel elszenderedjék.

Édes hazánk a frázisok hazája, a ki ilyenekhez ért, azt megbámulják, s ha kellő kitartással üzi, akkor nagy ember lesz belőle. Két különösen zsiros termőföldje van a nagy kongásu szavaknak, ezek a morál és a jótékonyság.

Elhagyott kisdedeinknek sajnos még ezeknek szalmáján kell nyomorognicz, az iguzi, tiszta humanismus buzájából még alig jut nekik néhány szem.

A morál kurucz vitézei azt monjik, hogy a kisdedek elhagyatását a szülők bűne okozza, tehát nem szabad a bünt istápolni az által, hogy a gyermekekkel való ügyet-bajt a társadalom a szülektől elvegye, mert ezzel csak a bünözést megkönnyiti, illetve pártfogolja.

A mióta kétségtelen számadatokból tudjuk, hogy mily rossz behatása van a szegénységnek a családi életre, a házasságkötések, születések és gyermekek elhalálozásának számára, ugy hogy akár csak egy ily kedvezőtlen körülménynek, például a kenyér megdrágulásának is kimutatható rossz hatása van — azóta az erkölcsiség frazeurjei kissé elcsendesedtek, és nem tiltakoznak az ellen, hogy legalább az elhagyott gyermekekről gondoskodjék a társadalom.

TÁRCZA.

Leányok sorsa.*)

Jelige: Próba, — szerencse!

Alig hiszem, hogy volna párom a csavargásban. Igazi járda- és talpkoptató vagyok. Ott élek az utczán, meg a vadvirágos mezőben. Szeretem az embereket megfigyelni s a természetet lesni.

Nem hiszem, hogy volna galambduczos udvar, gerendás ereszalja, melyet ne ismernék.

És mégis . . . olyan régen nem láttam már háztetőn csókolódzó galambpárt, eresz alatt szerelmesen csicsergő fecskét.

Nem is hiszem már én, hogy van még most is gerlicze-búgás, pelyhes fecske-fészek, háncscsal kötött zöldleveles szőlő-lugas, — melyben vasszeg ne volna, — két dobbanás egy gondolat, — igaz szerelem ezen a világon! . . .

Nem is hiszem már én, hogy nem kis hirdetés utján megy férjhez ma a gerlicze kisasszony és a csicsergő fecskét is ne rokonendálgatnák el.

Mese beszéd az csak! . . . Régen volt, talán igaz se volt, hogy a búgó gerliczepár előtt összekerült, aztán fészket rakott, úgy a saját erejéből, a hogy tudott.

Ábrándokon nyargalászó poéta-nép találta ki, hogy egy darab kenyéren is édes és örökös a szerelem. Ugyan ki hinné el, hogy egy csók mellett meg sem éhezik valaki.

Fekete, tintás toll, fehér papiron épit ma már csak zöld, sátor-lombos háncscsal kötött kunyhót, melybe a hold pislog s mosolyog édesen, aztán elbuvik hirtelen, hogy ne lássa pirulni a suttogó gerlepárt, hogy van igaz szerelem . . .

Rég megrágta a tokaji szőlőhegy tőkéit a filloxera; hamvasabb lett a paráza szemek játeka. Nem tűzről pattannak a menyecskék, nem piros pünkösd napján születnek a lányok, selyem bölcső ringatja, neveli föl őket; bágyadt a napsugár is . . .

Műbor, műdal, a szerelem meg művészet lett. Dehogy van búgó gerliczepár, csicsergő fecske, igaz szerelem ma a világon.

Részvénytársaság a világ, osztaléka . . . a szerencse. Már kinek-kinek hogy és mennyi jut!

— Nagy szerencse érte a szép Ágnest! Férjhez megy.

— Jól!?

— Nagyon jól! Szerencsés leány, — mondogatják.

Ugy-e, hogy igy van ez ma a világon? . . . Oh ti szegény lányok! . . Tele van a világ szája vele, hogy ti vagytok a világon a jó és balsors.

A ti szemetek káprázata sujt és emel, a magas dicsőség és a boldogtalanság végtelen mélyének utait ti jelölitek ki a férfi szív számára.

Hogy férfi sorsa a nő! . . .

A ti bársonyos puha kezetek szövi a tündér regék aranyos hálóját, melyen mi járjuk a kisértés sikos, nyaktörős utait.

A ti tündér lépteitek követése hányszor fordítá mássá a világképet. Egy Kleopatra selymes puha karjában Antoniussal mi más fordulat állt be a világ folyásában.

Kitudja, ha nincs ördöge a világnak, volna-e pokol!? Hány hősi szív vérzett már el értetek, hány troubadour lantján szakadt már el a húr értetek, mióta a világ áll?

Hányszor vivtak nemzetek csatát, hány hős lett siró, gyáva gyermekké; s hány gyermek hőssé, mióta az ember-szív dobog s a világ forog ti értetek.

Hányszor tagadták meg értetek a legszentebb vérség kötelékét, apát, anyát; hányszor vetették el értetek a módot, rangot és minden földi jót, mit a világ nyujthat!?

Hány lélek eseti kétségbe és nyert lelki tusát; hány szív vérzett el aczél pengével, vagy hitvány ólomdarabbal értetek, csupán értetek . . .

Selymes hajú, bársony kezü, bogár és nefelejts szemü szép babák.

Oh, hány könnyü hullott el értetek, mióta a szem és lélek sirni szivből tud.

Álmatlan éjek ördöge és kisértése hány embert üzött el a mámor, a lelki zsibbadás ölő karjaiba, kik előtt a ti őztermetetek vágyó ölelése, eperajkatok a mámorok üditő forrása, a csintalan villik, lidércfények posványba csalogató káprázata volt csak.

Tiértetek élünk és halunk. Titeket állit fel a költészet és művészet az eszmény magas fokára, értetek teszünk meg mi e r ő s e k minden ostobaságot is a világon, értetek g y ö n g e szép leányok.

Ti vagytok a világ legnagyobb zsarnokai a „semmitől“ kezdve a „mindenig“ a legkövetelőbb tyranok és mégis a legnagyobb rabszolgák is. Békóba, örök békóba vetett foglyok, a mennyire csak békóba vethetett a természet kegyetlensége benneteket.

Mert hogy n ő k vagytok. A n ő i e s s é g nehéz jármu rabszolgaságtok le nem rázható oka.

S azért sajnállak benneteket, igazán, nagyon és szivemből, oh ti szegény leányok!

Nem adom a nagy világért a természet baklövését, hogy a ti rabszolgátokká tett és nem azzá teremtett.

Mikor mi a gyermekélet számadást nem kivánó örömeit éljük még, már titeket agyon ölnek a „nem illik egy kis lánynak“ örökös és keserü intelmeivel.

*) A *Kőszeg és Vidéke* szépirodalmi pályázatán dicséretben részesült.

Ó mikor jön el az igazszónak, a való beismeréseink az ideje, mert csak akkor fog megkezdődni a segitség. A helyzet megitéléséro első sorban jó statisztikára volna szükség. Pedig ez épen a gyermekek dolgában a legmegbizhatatlanabb. Az elvetélések statisztikája (kivéve a fővárosban) nem ér egy fakovát, valamint a gyermekek elhalálozásának okairól szóló sem. Nem csoda a mikor nagyon sok helyütt harangozók meg tanitók „kémlik“ a halottat. És hogyha még száz oly rendeletet ad ki a belügyminiszter, mint minap, mely az idevágó törvények és rendeletek szigoru betartására utasitja a hatóságokat (ez is eléggé jellemzi az állapotokat), hát biz az csak fidibuszra való papir marad. Mig az emberek és természetesen a gyermekek életét és egeszséget hathatosan védő törvények intézmények hijin vagyunk — legalább olyanok hiján, melyek az allatokat tényleg megvédik. Szociális viszonyainkra jellemző, hogy mig minden garas vagyont ezernyi paragrafus és az egész hatalmi apparatus megvéd addig az orvos, egészséget és életet védő intézkedéseit még a falu birája is félvállról veszi s a foganatositást attól teszi függővé, ha az a szolgabiró urnak bölcs belátását is elnyerni szerencsés volt.

De hát az általános gravamenektől térjünk vissza szükebb tárgyunkra.

Tehát vajjon nincs-e módunk e proletár kisdedek sorsán enyhiteni? Egyelőre gyökeresen semmi esetre sem. Mert nem szüntethetjük meg az okokat, melyek a nyomoruságot folyton-folyvást előidézik, sőt fokozzák de hát czélszerü-e legalább a mennyire lehet, az elhagyott kisdedeken segiteni, őket felnevelni? Korunk szellemében legjobban elkerüljük a frazisokat, ha üzleti szempontból fogjuk fel az ügyet. Az ember portéka, mely több-kevesebb pénzben kifejezhető értéket képvisel, nálunk rendkivül keve et, de utóvégre nemcsak a vagyon adózik, hanem a munkás ember is, a romlott portéka pedig pénzbe kerül, azt külön kell kezelni és elraktározni — a kórházakban és börtönökben. Tehát minél többet mentünk meg, s ezt mindjárt a legelején kell jól kezdenünk (s azt minden bortermelő tudja) annál jobb és ha már egyébként nem lehet, hát jobb kevesebbet gondosan, mint sokat tökéletlenül kezelni.

Csak annyi gyermekekről gondoskodjunk, a hányat jól el tudunk látni — ez a terve az „Országos lelenczház egyesületnek“, mely alig egy éve kezdé meg hazafias működését s a fővárosnak szine-java részt vesz a mozgalomban. Szerte küldé az egész országban felhivását a minek eredménye eddigelé az, hogy vagy 1400 tagja 10.000 frt alaptőkéje van, és körülbelül 4.000 frt évi jövedelemre számithat. Mindez éder kevés, de mégis elég arra, hogy vagy 25—30 gyermekről gondoskodjek.

És ezt mihamarabb, egy két hónap alatt meg akarja kezdeni és ez lesz az első lelenczház fővárosunkban, melybe a szegény elhagyott gyermekeket, tekintet nélkül eredetökre és vidékre, fol fogják venni és dajkaságba kiadni a vidékre a legszigorubb ellenőrzés és felügyelet alatt.

Az „Országos lelenczház egyesület“ igazgatósága kérve kéri az igaz emberbarátokat és hazafiakat, hogy nemes törekvését támogassák, a szerte küldött aláirási iveket haladéktalanul az egyesület irodájába (Budapest, VIII. kerepesi-ut 41) beküldjék, hogy minél több ártatlan kisdedéletét lehessen megmenteni.

A tagsági dij oly kicsi, rendes tag évi 2 frtot, pártoló tag évi 5 frt fizet, alapitó egyszer és mindenkorra 50 frtot, alapitványos pedig legalább 300 frtot, ugy hogy a szegény ember is részt vehet ez égető hazafias szükségleti megoldásban.

Azután rendkivül szükséges volna, hogy az ország minden vidékén fiók-egyesületek alakuljanak, s az alapszabályok 42. §-a értelmében 20 tag ezt már megteheti rendkivüli szolgálatot tesz az a lelkes honleány vagy hazafi, a ki ilyen fiók-egyesületnek alapitására vállalkozik saját vidékén s ezt az igazgatóságnak bejelenti. Ennek a vidék is hasznát látná, mert ahol fiók-egyesület van, ott a tagok felügyelete alatt leleneczgyermekeket lehetne elhelyezni és fölnevelni. Mert a tagok nemcsak pénzzel járulnak a czélhoz, hanem hivatva vannak tényleges részt venni a nemes munkában, védő szárnyaik alá venni a kisdedeket, és ellátásukra és nevelésükre éber szemmel őrködni.

Es épen ezért van égető szükség, az egyesület felvirágzására, hogy a fennköltt szellemü társadalom, maga viselje gondját e szerencsétlen kisded proletároknak. S ha a mozgalom megindult, akkor a kormány és a hatóságok is követni fogják a jó példát és istapolni fogja egyesületünket. Hát mutassunk jó példát! Lépjünk be mindannyian az egyesületbe, kik megundorodva a frazisoktól, ha többet egyelőre nem tehet, akárcsak 50—100 gyermek megmentését is üdvös cselekedetnek tartják. Józanul, okosan és biztosan előre!

És akkor siker koronázza művünket.

HIREK.

— **Elismerés.** Dr. *Károlyi* Antal kir. tanácsos, megyénk alispánja f. é. deczember hó 1-én hivataloskodásának 10-ik évét tölti be. Ez alkalmat megragadva a megye közönsége és tisztikarra ovációkban fogja részesiteni a szimpatikus, derék férfiut és kitünő tisztviselőt. Sietünk már előre a magunk részéről is a jó kivánságokkal, azt óhajtva, hogy a megye első tisztviselője még sokáig maradjon a mienk és birja továbbra is a megye közönségének bizalmát, melyet eddig oly nagy mértékben kiérdemelt.

— **Nem lesznek tiszteletbeli tanácsosok.** E hó 18-án érkezett le a megyéhez a belügyminiszter egy rendelete, melyszerint városunknak megváltoztatott szabályrendelét és a képviselő-testület határozatát a tiszteletbeli tanácsosokra nézve, daczára a megyei törvényhatóság jóváhagyásának, megváltoztatta, kijelentvén, hogy a fizetéstelen tanácsosok alkalmazása törvénybe ütközik és ennélfogva nem engedélyezhető.

— **Templomépités.** Az uj templom főhajójában levő két legnagyobb ablak festményét is elhelyezték a napokban. Az egyik, a bemenettől jobbra, Lázár feltámasztását ábrázolja, fent a rozettában sz. Mihály főangyal képével, alul Kőszeg szab. kir. város czimerével. Boldogult *Bierbauer* polgármester emlékére készitették *Sziklai* Jánosné, szül. Bierbauer Emilia. A bemenettől balra elhelyezett ablakfestmény Magdolnát tünteti fel Jezus lábainál, fent a rozettában sz. Terézia-val. Ezt készitették *Eitner* Gusztáv és neje szül. Bertha Teréz. Mindkét kép az üvegfestészet remekei közé tartozik.

— **A város szinei.** Már rég óta kételkedünk Kőszeg városának használatban levő *kék-piros* szinén. Miért? Azért, mert a város czimerében ott van a *kék-arany*, vagyis másodiknak a sárga szin. (Kék mezőben rácscsal ellátott bástyafal, melynek két kapuja között bástya-torony emelkedik. A nyitott kapuk felett való ajtót arany korona diszíti). Azelőtt csakugyan a *kék-sárga* szint használták, és csak a hetvenes évek végén, vagy a 80-asok elején vették fel a sárga helyett a pirost, mint most egy szaktudós is kideritette, egészen tevesen. Polgármesterünk ugyanis még a királynapok előtt kérdést intézett aziránt *Pulszky* Ferencz muzeumi igazgatóhoz, a kitől tegnap érkezett a válasz, hogy a város szinei: kék-sárga (arany). Most már hát csak fejtessék le a városi hajduk kék öltönyéről a piros zsinorzatot; a lámpák, korlátfák piros szinét meg váltsa fel a sárga.

— **A vásárok megtartatnak.** Városunk iparos osztálya valósággal feljajdult, mikor a' mult napokban hire erjedt, hogy az alispáni hivatal a szomszédban előfordult gyanus halálesetekre való tekintettel az országos és heti vásárokat további rendelkezésig betiltotta. A lakosság rá se hederitett a kolerára, melyben nem is hitt és el nem gondolhatta, hogy egy-két ilyen, bár gyanus, de a mennyiben nem ismétlődött, veszélylyel nem járó eset miatt annyi kárt valljon. Polgármesterünk sietett is személyesen informálni a megye alispánját, a ki azután rendeletét viszavonta. Az e tárgyban kiadott hivatalos iratok másolatát itt közöljük:

Másolat. 36361/893. sz. Tekintetes *Tipka* Ferencz polgármester urnak. A Rőtön felmerült és halállal végződött ázsiai kolera miatt a járvány terjedésének megakadályozása czéljából f. é. 35849/893. sz. rendeletemmel az országos és heti vásárokat Kőszeg sz. kir. város területén is betiltottam. — Minthogy azonban nevezett községben f. hó 9-től ujabb koleraeset, vagy gyanus megbetegedés elő nem fordult — ezen tilalmat feloldom, s erről polgármester urat oly megjegyzéssel értesitem, hogy jelen rendeletemet egyidejüleg valamennyi főszolgabiróval és a szombathelyi polgármesterrel is közöltem. — Szombathely, 1893. évi november 21. *Károlyi* Antal sk., alispán.

4533/893.

Vasmegye alispáni hivatalának fenti számu rendeletét azon kéréssel van szerencsém átteni, miszerint azt hatósága területén, különösen a kőszegi vásárokat látogató községek, illetve közönség közt sürgősen köröztetni sziveskedjék.

Kőszeg, 1893. november 22. *Tipka Ferencz*, s. k., polgármester.

— **Albizottság szervezése.** Az 1896-ban rendezendő országos kiállitás helyi albizottságát ma szervezik. E czélból városunk és a járás kereskedői és iparosai ma délelőtt 10 órakor a városház tanácstermében értekezletet tartanak, melyen a soproni kereskedelmi és iparkamara részéről *Kirchknopf* Frigyes titkár lesz jelen.

— **Közgyülés.** A kőszegi kereskedelmi kör ez évi tisztujitó közgyülését mult vasárnap tartotta meg a kör helyiségeiben. A tisztviselői karban változás nem történt, amennyiben az eddigi tisztviselőket egyhangulag ujból megválasztották. Evvel kapcsolatban közöljük, hogy a kereskedelmi kör, könyvtárának gyarapitása czéljából, aláirási ivet bocsájtott ki s felkéri a közönséget, hogy e czélra őt szándékában elősegiteni sziveskedjék. Utólag arról is értesülünk, hogy a kereskedelmi kör annak idején, ha könyvtára rendezve lesz s az igényeknek megfelelő munkák fölött rendelkezni fog — könyvtárát a nagy közönség részére is megnyitja, ami valóban dicséretre méltó szándék.

— **A tél.** Megjött a második hó, edzettebb formában, mint az első. Akkor, első izben, még fitymáltuk a telet s rongyos takarónak bizonyult köpenye; ma — tisztelettel hajlunk meg valódisága előtt, belátva, hogy már most a fele se tréfa. De jobb előbb, mint utóbb. Az igaz, hogy ezt megsinli a szegény-ember aki még nem készült fel a hideg ellen; de másrészt meg irgalmasságra inti a gazdagot, a kinek eszébe jut, a kályha mellett, vagy bundája rókapréme alatt, hogy lehetnek, a kik, fáznak; a kik, nem keresve, éheznek. Bizony, itt az idő, a midőn a legszebb kereszténvi cselekedetekre kell készülnünk, hogy a Mikulás és a kis Jézus a szegény hajlékba is betérjen.

— **Ruhát a szegényeknek!** A most beállott zordonabb idő késztet a felszólalásra. A szegény gyermekeket segélyző egyesület alapszabályai még nem érkeztek vissza a miniszter jóváhagyó záradékával, de a mi ruhátalan gyermekeink fáznak. Azt kérdezzük tehát: az ideiglenesen megválasztott tisztviselők nem fejthetnének ki egy kis mozgalmat az adományok gyüjtésében, vagyis: nem részesithetné az egyesület pártfogoltjait már karácsonyra egy kis jótéteményben? Azt hisszük, hogy az előkészületeket bizonyos formában meg lehetne kezdeni, sőt a kivitelhez is hozzáfogni.

— **Postai személyszaporitás.** A posta- és a távirónál a személyzet a jövő esztendőben szaporodni fog 25 felügyelővel, 30 főtiszttel, 62 tiszttel, 50 altiszttel, 91 szolgával. A XI-ik fizetési osztályra ki nem nevezhető posta- és táviró-segédtisztek közul 40-et, vagyis az egész létszám (900) 4·4%-át segédellenőr czim alatt a X-ik fizetési osztályba vette fol a kereskedelmi miniszter, a segédtiszti létszámot pedig ugyancsak 40-nel leszállitotta, 30,000 forintot a rosszul dijazott középforgalmu posta-táviróhivataloknál alkalmazott postamesterek helyzetének javitására szánnak a jövő évben ugy, hogy a táviró bruttobevételeiből eddig engedélyezett 10%-ot megszüntetik és a jövedéki bevételekből a postamesterek alapjául szolgáló 20% a posta és táviró, bruttobevételei alapján szabják meg. — Talán Kőszegre is elhat a kereskedelmi minisztornek ez üdvös intézkedése.

— **Uj csendőr-állomás.** *Eszterházy* Pál herczeg kérelmére a belügyminiszter, miután azt a megyei közigazgatási bizottság is szükségesnek tartja, Lékán legközelebb csendőr-állomást szervez.

— **Gyümölcsfacsemeték beszerzése.** A földmivelésügyi miniszterium rendelkezése alatt álló állami telepeken a f. évben is nagyobb mennyiségü magcsemeték, oltott gyümölcsfák, oltóvesszők és dugványok adatnak el. A magcsemeték, vadonczok, oltványok, dugványok stb. pénzért bárki által közvetlenül az illető intézetek igazgatóságainál rendelhetők meg. A vadonczok és magcsemeték iránti megrendelések f. évi november 30-ig okvetlen beküldendők, mert ezen határidő után nem vétetnek figyelembe. A kimutatásban kitüntetett magcsemeték kivetelesen dij nélkül is adatnak és pedig oly faiskolák számára, a melyek megfelelő talajjal birnak, kellőleg bekeritve, kuttal és a felszerelési tárgyakkal ellátva vannak, melyeknek kezelője kellő szakismerettel bir és hol a megmunkáltatás akadályokba nem ütközik. Ezen feltételek létezése a tanfelügyelő vagy

---

És amint nő lassan lejebb és lejebb szoknyácskátok hossza biztosan és következetesen folyton hosszabbra, úgy hogy végre formás bokácskátok a titkok mythoszos homályába vesz el, nő nőiességtek rabsága a hatványok arányában mind nagyobbra. És mig belőlünk házasulandó ifjak válnak, ti eladó lányokká lesztek.

Azután mi végig vágtatván az élet örömein az édes szabadság szárnyain legvégül elindulunk keresni a boldogságot, addig ti garda damok őrsége mellett szépen bevárjátok, hogy mikor jő el!?

Mert hiszen megjő az is; legalább valószinüleg a leánynézö, hozzátok szegény eladó lányok.

Sz. Pál tudvalevőleg már az ős hajdanban kijelenté, hogy jól teszi a ki nősül. De még jobban, a ki hajadon vagy nőtlen marad. De ha már nem bir magával, jobb ha megnősül, mintha a pokolban ég meg. És azóta nagyon, de nagyon sok ember nem birt magával és nagyon, de nagyon sok embernek is eszébe jutott, hogy jobb lett volna — talán megégni! . . .

Szóval mindig akad — leánynézö.

Mert én csak két boldog embert ismertem a világon, kinek arra a veszedelmes, kétes értékü és kétes sikerü utazásra nem volt szüksége. Az egyik volt boldogemlékü Ádám ősapánk; a másik Bora, a matyó gyerek.

Ádám apánknak a jó Isten teremtett egyet, nem volt tehát mit válogatnia, különben sem lett volna szüksége reá, ha igaz, hogy Éva anyánk szép és tökéletes asszony volt!? . .

Azonkivül a telekkönyv „A“ lapjára sem volt szükség, mert az egész világ az övék volt.

Berának meg kijelentette az apja egy szép napon, hogy: megházasodtál fiam . . . Meg-ee! Hát oztég kit vettem el édes apám?

É meg olyan hülye volt, hogy kár lett volna a fáradtságáért.

Hanem mi többiek, mi végig járjuk a falut és vármegyét, sőt a szomszédot is.

És ha aztán szivecskétek lángra gyul, kebletekben a szerelem hullámverése támad fel egy kedvetekre való leánynézőért, a ki aztán telekkönyvi csalódások miatt jelenti ki az érdeklődő néninek avagy bácsinak, hogy szépek, kedvesek, jók és okosak vagytok, de . . . .

. . . Oh, ti szegény lányok! . . .

Ugy szoretnék olyankor veletek sirni, rózsás ábrándotok teljesitő tündére lenni; felettetek lebegni a bőség szarujával, hogy megreperálgathassam azt a csúf telekkönyvet s a ti parányi ajkatok, mosolygó arczotok bálás boldogságát láthassam.

Aztán a ti hálás mosolyú, gödrös arczú, szőke, barna bodros fejecskéteket magam elé varázsolhassam nyughatatlan estén, ha kerül az álom, ha zúg a fejem, a gondok ráncza szoritja homlokom, hogy varázsuk alatt alhatnám, szépen, lassan, csendesen . . .

Nem kellene akkor hesegetni a gólyát a háztetőről, hogy leányt ne hozzon. Sem kiházasitó-egyletet teremteni, de még a telekkönyv is a tűzbe vándorolna. Sem repczét nem vetnének a soklányu földes urak, hogy ha beüt a termés, legyen a lányoknak — mit olvinni.

Hát ha még én lehetnék az ifjitás tündére is! . .

Hogy ne legyen vén leány se ezen, se a más világon. Az élő szánalom, a világ rossz szájának és rossz élczeinek czégtáblája.

Kikre reá fogják, hogy nem akadt senkije, hogy nem kellett senkinek! . . .

Oh ti szegény leányok, bizony nehéz a ti sorsotok.

Világ zsarnokai és legnagyobb rabszolgái! Azért nem adom sokért, hogy egy kis baklövéssel születtem a világra.

. . . Tenger- és bogár szemü leányok imádkozzatok hogy ilyen jószivü legény legyen sok a . . . farsangon!

kerületi faiskola-felügyelő vagy a törvényhatóság hivatalos bizonyitványával igazolandó. A községi faiskolák számára igényelt adományokért a kellően felszerelt folyamodványok 50 kros bélyeggel ellátva a fölmivelésügyi miniszteriumhoz deczember hó 1 től fogva legkésőbb 1894. január 31-ig benyujtandók. A folyamodványokban az elősoroltakon kivül még megjölendő: *a)* a folyamodó község, *b)* az utolsó vasut és hajóállomás és utolsó posta, *c)* a kivánt magonczok neme és nemenkénti száma, *d)* a faiskola területe és beosztási tervezete. Községi faiskolák, egyesületek és magánfelek részére 115.250 drb. különböző nemü oltóvessző adható ki dijtalanul. Ez iránt megkeresések közvetlenül és pedig legkésőbb 1894. évi február 15-ig az illető intézet igazgatóságaihoz intézendők.

— **Svájczi tehenek megyénkben.** A vasmegyei gazdasági egyesület Röszler Károly titkárt kiküldte Svájczba, a ki ott negyvennyolcz tehenet vásárolt. A szállitmány meg is érkezett már s a teheneket a nagybirtokosok között osztották szét.

Különfélék.

— **A méhek téli etetésére** a legjobb, habár nem a legolcsóbb táplálék, a tiszta méz. Ügyelni kell azonban, hogy valóban tiszta legyen az a méz, melyet az éhező családoknak adunk, ezért leghelyesebb, ha saját termelésünkből tartunk meg egy bizonyos mennyiséget, mert soha sem tudhatjuk, nincs-e valami módon hamisitva a mástól vásárolt méz. Tudni kell továbbá, hogy a megczukrosodott, a kijegeczedés folytán megsürüsödött méz nem alkalmas a méhek ápolására, minthogy számos példa bizonyitja, hogy az ilyen mézzel ellátott családok, az előttük levő eledel daczára, éhen elpusztulnak.

— **Almabor készitése.** Lassan-lassan, akarva nem akarva népünk csak bele fog szokni az almabor gyártásába s élvezetébe. Ugy leszünk vele, mint Franczia-országban, hol ezen iparág már is jelentékeny lendületet vett, miután 12—14 millió hektoliternyi almabort gyártanak. A szőlőből készült 30—35, sőt 40 millió hektoliter bortermeléssel szemben, ha Franczia-ország képes még képes 12—14 millió hektoliter almabort is produkálni, miért nem volna akkor czélszerü Magyarországon is súlyt fektetni az almabor készitésére? Nagyon örvendünk tehát ama törekvéseknek, a melyek nálunk is immár napirenden vannak, hogy t. i. az almabortermelést többen meghonositani akarják. Ilyen irányban kisérletet tettek az idén Kőszegen és a környék több falvában, a hol a készült mustot felette dicsérik. — Nagyon örülünk, hogy az emberirtó pálinka helyett az üditő ital foglal helyot.

— **Német élcz.** Götling jénai egyetemi tanárnak az archeologiai mazeumban tett egyik látogatásakor a kiséretében volt tanársegédek egyike egy ókori szobrot pillantván meg, az ókor iránt érzett lelkesedésének következőkép adott kifejezést: „Oh, valahányszor valódi ókori műkincset pillantok meg, mindannyiszor könytolul a szemembe.“ — „Hisz ez nagyszerü“, kiáltott fel vidáman Götling tanár, „ha majd kezünkbe kerül valami ókori műkincs és nem fogjuk tudni megállapitani, vajon valódi-e, akkor előállitjuk dr. G.-t és ha ő sirni fog, akkor bizonyára valódi lesz“. Ennél jobb német élczet az ujabb időkben semmiféle német professzor nem mondott együgyü diáknak.

— **A keztyü.** Angol, német és franczia lapokban megint fölmerül az a fontos kérdés, hogy okvetlen kell-e keztyüt viselni és hol kell viselni? Az angolok e tekintetben a legszertartásosabbak: ők mindenhol s mindig viselnek keztyüt. — A walesi herczeg, aki Angliában a divatban döntő személyiség, a keztyüviselet kérdésében kérlelhetlen, s a legbizalmasabb embere sem emlékszik, hogy a herczeget nyilvános helyen vagy szalonban utczán valaha keztyü nélkül látta volna. Az amerikaiak ismét másik tulzásnak hódolnak, nem képesek belátni és fölfogni, hogy mirevaló a keztyü. A francziák ingadoznak. Az utczán nem viselnek keztyüt, s csak a szalonba lépés előtt huzzák föl. S az első bemutatkozás az első meghajlás után mindjárt le is huzzák. E tekintetben tehát nagyon helyes érzékük van. A keztyü nagyon akadályozza a társadalmi érintkezést s megnehezíti az emberek megismerését. Mert a kéz az ember második nyelve. Élénk temperamentumu ember a kézzel sok mindent ki tud fejezni, sok mindent el tud hallgatni, sokat tud sejteni, mig a keztyü mintegy feket tesz a kézre.

— **Megszorult adós.** Egy fiatal arisztokrata tartozott egy bilbaoi kereskedőnek, és sehogy sem akart fizetni. A kereskedő nem veszitette el a türelmét, de egy izben nyomon követte adósát egészen a portugaletei tengerpartig (Bilbao külön kikötője) s megvárta, mig az ifju neki készül fürödni. A kereskedő aztán be ment a vetkező-sátorba, összeszedte az adósa ruháit, s oda lépett a partra, igy szólván:

— Vagy megfizeti ön az adósságát, vagy fürdőruhában mehet vissza Bilbaoba.

Az adós morgott valamit, a mi nagyon ugy hangzott, mintha illetlen káromkodás lett volna.

— Igen, igen, tisztelt ur, itt nincs közép ut; vagy fizetni, vagy fürdőruhában sétálni.

Kérés, igérgetés, fenyegetés, mit sem használt, s végre is kénytelen volt fizetni. Az „Imperial“, mely e történetet közli, igen kitünőnek találja e módszert, csak az hibáztatja benne, hogy nem lehet másutt alkalmazva, mint fürdőben.

— **Az illetlen tánczosnő.** A tánczosnők, már mint a hivatásszerüek, tudvalevőleg kényszerülve lévén hiányos ruhadarabokban ugrálni, természetes, hogy az illem iránt valami kiváló érzékkel nem birhatnak. Igy történt, hogy Page Charlotte new yorki ballerina egy nyilvános vendéglőben annyira megfeledkezett magáról, hogy — kézzel evett a villa helyett, a mi a többi vendégeket élénken megbotránykoztatta. A vendéglős atyai figyelmeztetésére a kisasszony azt felelte, hogy ő ilyen dolgokban ugy tesz, a mint neki tetszik, s hogy megmutassa az ő függetlenséget, föltette a lábát az asztalra és a fogait elkezdte piszkálni a — villával, a mi még nagyobb szörnyüködést idézett elő. Igy került aztán az ügy Pyan rendőrbiró elé, a ki aztán kimondotta, hogy Amerikában akkora a szabadság, hogy ehetik mindenki a mivel akar, késsel is, sőt szenes lapáttal is. Egy tánczosnő a lábait is teheti a hova neki tetszik, mert a ballerina lábszárak nem csunya dolgok. De már azt a new-yorki kádi fölöttébb illetlenek találta, hogy egy hölgy a villával piszkálja a fogait s ezért el is itélte a szabad modoru Charlotteot tiz dollárnyi birságra.

Közgazdaság.

A kőszénnel való helyes fütés.

Küszöbön levén a té', időszerünek véljük a kőszénnel való helyes fütésre vonatkozólag a következő kipróbált szabályokat közölni:

1. Mielőtt a kályhát tüzelőanyaggal megtöltenők, minden égési maradékot távolitsunk el belőle.

2. A hamutartó tiszta legyen s a tüzelés közben is üritsük ki azt, ha félig megtelik.

3. A szenet tyuktojás nagyságu darabokra apritsuk s szárazon tegyük a kályalyukba.

4. Ha tüzet gyujtunk, a rostélynak kétharmadát hátul rakjuk meg tüzelőanyaggal. A gyujtást tegyük szárazon s felaprózva a szén elé.

5. A tüzhely ajtaját csukjuk be gyorsan, mihelyt a fa meggyult. Jól kell ügyelnünk, hogy a lángképződés folyton és élénken folyjék, mert különben a tüzelőanyagokból felhasználatlan gázok illanak el és füstöt, valamint kormot fejlesztenek.

6. Ha a széndarabok már jól égnek, rakjuk azt egyenletesen szét a rostélyon. A lángot tápláló levegőt alulról kell leginkább a tüzi szerekre vezetnünk; jó és takerékos tüzelésnek leglényegesebb kelléke a légjárat helyes szabályozása. Tul sok levegő, vagy tossz oldalról való légjárat lehüti a tüzelőhelyet, meggátolja a füsttelen égést és drágitja a fütést.

7. Ha a tüz kiégőben van, csak csekély légjáratra van szükségünk; a nyilások elzárása által a melegpazarlást kikerüljük.

8. A hamutartóba izzó egyenletes, vörös fényről megismerjük, jól ég-e a tüz? Ha ez nincs rendben, emeljük meg egy kicsit a szenet s távolitsuk el a salakot és hamut. Az összeizzott részeket apritsuk fel, s a széntömeget a rostélyon keresztül egyenletesen osszuk el.

9. Ha a salakot nem távolitjuk el idejekorán, az pusztitólag hat a tüzhely vas- és falazatreszeire, s a szenet sem lehet oly jól kihasználni.

10. A kályha ajtó gyakori vagyhuzamosabb nyitogatása is gátolja az égést.

11. Ha utána akarunk rakni, a rostély harmadát elől tegyük szabaddá az által, hogy az izzó tömeget hátratoljuk.

12. Sohase rakjuk a márizzó szénre, hanem elébe, hogy előre megmelegedjenek, s a belőlük fejlődő gázok az izzó széntömeg felé illanjanak s ott elégjenek.

13. Zsirt, gyantát, petroleumot és ebbe mártott anyagokat nem szabad a tüzhelyre tennünk. *E—s.*

Selyem hamisitvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisitás rögtön kiderül: Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisitott selyem (mely zsiros szinü-szallonás-lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszállai a festőanyagtól telitettten tovább izzanak) és sötet barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. ***Henneberg G.*** (cs. kir. udvari szállitó) ***selyemgyára Zürichben***, házhoz szállitva, póstaber és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

— **Egy kipróbált háziszer.** Minden gondos háziasszony megtudja becsülni egy háziszer értékét, mely mint a régóta Horgony-Pain-Expeller elnevezés alatt ismeretes és jó hirnévnek örvendő Tinct. Caps. comp. meghüléseknél gyorsan és biztosan hat. A Pain-Expeller ennélfogva majdnem minden háztartásban található, különösen oly időben, mikor járványos betegségek, mint a kolera stb. pusztitanak. Az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése, a hasszekelésnél is jónak bizonyult. Ezen bedörzsölések melegitően és élesztően hatnak és csúzos bántalmoknál is legjobb fájdalom-enyhitő hatásuak. Mi ennélfogva mindazoknak, a kik még nem ismerik ezen rég jónak bizonyult háziszert, a valódi Pain-Expellert, annál inkább is ajánthatjuk, a mennyiben ára (40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben kapható) nagyon olcsó. A tinktura valódisága könnyen felismerhető a „Horgony“ védjegyről.

Értesités.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint **orvosi praxisomat mai napon megkezdem.**

Lakásom **uri-utcza 12. sz.**

Rendelő óra délelőtt 8—9-ig, délután 2—3-ig.

Fogmütétek, valamint mindennemü fogtömések is eszközöltetnek.

Kőszeg, 1893. november 26-án.

Kiváló tisztelettel:

Dr. Dreiszker József,

volt fő- és székvárosi gyakorló- és kórházi főorvos.

Értesités.

Alulirott az itteni, valamint a vidéki n. é. közönségnek ajánlom

1891-i rusti asztali boromat

teljes eredetiségében.

E kitünő bort részletesen és hordókban, valamint 3½ literes palaczkokban árusitom el. Ezen utóbbi mennyiség a kellő háztartásra igen alkalmas.

Rusti risling (feher) literenkint		**55 kr.**
burgundi (vörös)	„	**50 kr.**

Továbbá kapható még nálam

asztali o bor	„	**35 kr.**

Szives megrendeléseket várva, maradok

kiváló tisztelettel

Olszewsky Gusztáv,

borkereskedő.

Iroda: uj-utcza, 630. sz. a honvéd-laktanya átellenében; pincze a bálházban.

WILHELM

antiarthritikus és antirheumatikus

Vértisztitó-theája

Wilhelm Ferenc

gyógyszertárostól

Neunkirchenben A.-Ausztriában,

minden gyógyszertárban

csomagonként 1 forintjával kapható.

30 év óta udv. istállókban, valamint katonai és polgári nagyobb istállokban is, használatban: nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; tovaboá ficzamodasok, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesiti a lovat kiváló teljesitményekre idomitásnal.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

mosóviz lovaknak. Egy palaczkkal 1 frt 40 kr. o. é.

Kapható Ausztr.-Magyarország gyógyszertáraiban és drogulstsinál.

Főlelet: KWIZDA FERENCZ JÁNOS

osztrák cs. és k. és román kir. udv. szállító ker. gyógysz. Korneuburgban, Bécs mellett.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

gyártmányai **orvosi czélokra** használtatnak

és a következő egyetemi tanár urak által

ajánltatnak:

Angyán, Kétli, Kézmárszky, Korányi, Kovács, Müller, Réczey, Stiller és Tauffer.

Kapható Kőszegen:

WAISBECKER EDE-nél.

A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények

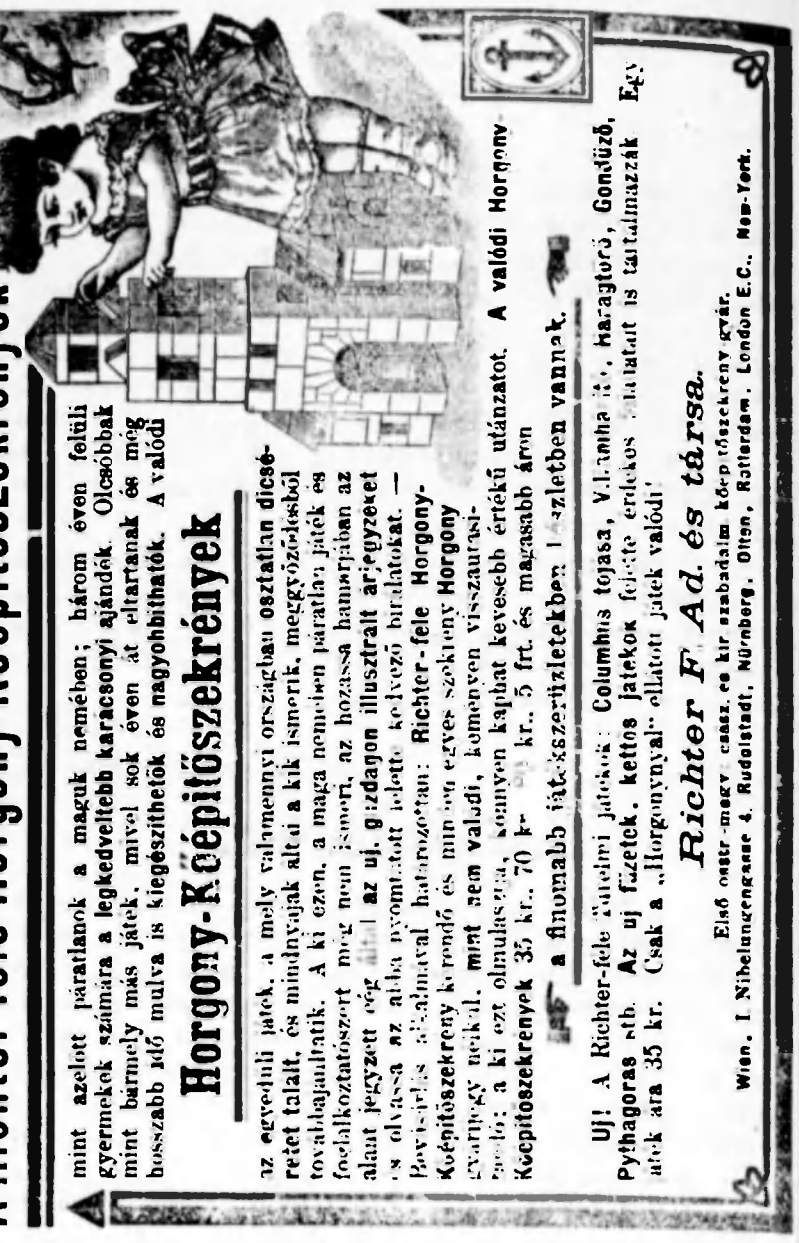

mint azelőtt páratlanok a maguk nemében; három éven felüli egyedüli játék, a mely valamennyi országban **osztatlan dicsé**gyermekek számára a legkedveltebb karacsonyi ajándék. Olcsóbbak ret tulait, és mindnyájunk által a kik ismerik, megyőzödésből mint bármely más játék, mivel sok éven át eltartanak és még vahbajanlatik. A ki ezen, a maga nemében páratlan játék és összabb idő multa is kiegészitheték és nagyobbithatók. A valódi elalkoztatásért még **az uj, gazdagon illusztralt árjegyzéket** anat jegyzett cég alatt nyomtatott jelete kelyező birahatokat. — olvassa az abba nyomtatott határozottan: **Richter-fele Horgony**vesitési utasitással határozottan: **Richter-fele Horgony**épitőszekreny kerendő és mindegy egyes szekreny **Horgony**arangy neikül, **mint nem valodi**, komenyen visszautasi- ki ezt olmulasra, komlyen kapbat kevesebb értékü utánzatot. **A valódi Horgony**épitőszekrények 35 kr., 70 kr., 1 frt. 50 kr., 5 frt. és magasabb áron

a finomabb játékszerüzletekben kaphatók.

Uj! A Richter-fele játékok: **Columbus tojása, Viharsha**, Karagtörő, Gondüző, **Pythagoras stb. Az uj füzetek, kettős játékok** felette erdekes tartalmat is tartalmaznak. Egy ilyen ára 35 kr. Csak a „Horgonnyal" ellátott játék valódi!

Richter F. Ad. és társa.

Első oster.-magy. csász. és kir. szabadalm. képtőszekreny gyár.

Wien, I. Nibelungengasse 4. Rudolstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, London E.C., New-York.

Tea, rum, cognac, kávé.

Kovács és Mezey

tea- és rumnagykereskedők

ajánlják a saját londoni és fiumei ügynökségeik által direct importált elsőrendü és válogatott

chinai és orosz

karaván tea-nemeket,

szintugy a

hamisitatlan jamaika-rumot,

utolérhetetlen minőségü

braziliai rumot.

Franczia és belföldi

COGNAC

csakis a legkiválóbb ragoktól.

KÁVÉ

válogatott minőségekben 4½ kilós postacsomagokban barhova dijmentesen

Ismertető árjegyzék kivánatra dijmentesen.

BUDAPESTEN:

Főüzlet és iroda: **Dorottya-utcza 13. sz.**

Fiók-üzlet: **Kerepesi-ut 6. sz. ezelőtt Bieber A.**

Dreher Antal kőbányai sörfőzdéje palaczksöreinek főelárusitói.

Figyelmeztetés.

A n. á. közönséget a saját érdekében figyelmeztetjük, hogy bevásárlásainál mindig csak elsőrangu megbizható czégekhez forduljon és magát hangzatos és olcsó árakkal csábitó hirdetések által tévutra ne vezettesse.

Minden egyes czikkeink jósága és valódisságáért teljes jótállást vállalunk.

Meg nem felelő minőségek visszavételnek. — Viszonteladóknak külön árjegyzék.

Vidéki rendelmények pontosan postán vagy vasuton kivánat szerint küldetnek.

Hirdetmény.

Ő császári és apostoli királyi felségének

legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

XVII. magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti szinház nyugdijintézete két tizedrészben, a magyar gazdasszonyok országos egyesülete, a gyógyult elmebetegek segélyző-egyesülete, a budapesti gyermekbarát egylet, a m. kir. vagyontalan állami hivatalnokok özvegyei és árvái részére létesitendő alap, a kolozsvári „Mária Valéria" árvaház, a szatmármegyei nagykárolyi nőipariskola, a magyar képzőművészek nyugdijalapja, a Zágrábban létesitendő Horvát-Szlavon országos javitóház egyenkint egy tizedrészben fog részesittetni.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapitott nyereményei az alább következő játéktery szerint *160,000 frtra rugnak.* És pedig:

1	főnyeremény	60.000 frt	2	nyeremény egyenkint	2.000 frt
1	„	15.000 frt	4	„ „	1.000 frt
1	„	10.000 frt	20	„ „	500 frt
1	nyeremény	5.000 frt	50	„ „	100 frt
1	„	4.000 frt	200	„ „	50 frt
1	„	3,000 frt	3000	„ „	10 frt

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A huzás visszavonhatatlanul 1893. deczember 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 forinttal o. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest fővámház félemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lotto-, só és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur"-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1893. augusztus hó 1-án.

M. kir. lotto-igazgatóság.

Védjegy 19. és 20. sz.

Az általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz-készitményem — kelendő-voltánál fogva — sok utánzásnak léven az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban sajat házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál. A

SÓSBORSZESZ

gyors enyhitést eszközöl: **csuszos, szaggatás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bénulások, zsugorok stb.** ellen; de különösen a **bedörzsölés kenő-gyurógyógymódnál (massage)** igen jó hatásunak bizonyult, **fogtisztitó szerül** is igen ajánlható, a mennyiben a **fogak fényét** elősegiti, a **foghust erősbiti** és a **száj tiszta, szagtalan izt** nyer a szesz e párolgása után, valamint ajánlatos e szer **fejmosásra** is a **hajidegek** erősitésére, a **fejkorpa képződés megakadályozására** és annak **megszüntetésére.**

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN,

Budapesten, IV. ker. muzeum-körut 23. sz.

Kapható Kőszegen: Schneller Ernő, Fucha Ferencz, Unger József, Pollák Sándor, Jánosa Gyula és és Wentzl Ede kereskedőknél.

A Richter-fele *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hirnévnek örvend

Ezen fájdalomcsillapitó bedörzsölés valamennyi köszvény, csuz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékezetbe hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbizhatóbb háziszer általánosan kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi ezen kitünő háziszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony" védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonnyal ellátott üvegek valodiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

Minden háztartásra nézve nélkülözhetetlen a KATHREINER-féle KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

babkávés itt. A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy lemondhatunk a vegyitetlen vagy szurrogatokkal vegyitett babkávé általános élvezetétől és készithetünk helyette **jobb izü,** emellett **egészségesebb** s **tápláló bb** kávét. — **Igen jó** babkávéval vegyitve. **Nagyon ajánlható** asszonyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

½ kiló ára 52 kr. — Mindenütt kapható.

Csak fehér csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.